

IZVEŠTAJ

o objavljivanju podataka i informacija

Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Broj izveštaja

12/17

Šifra dokumenta

KOMBANK RM - 19

Datum izveštaja

30. maj 2017. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima.....	8
3.3.	Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima	8
3.3.1.	Kreditni rizik.....	9
3.3.2.	Rizik likvidnosti.....	10
3.3.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	11
3.3.4.	Tržišni rizik	11
3.3.1.	Operativni rizici.....	12
3.3.2.	Rizik zemlje	13
3.3.3.	Rizik ulaganja.....	13
4.	KAPITAL BANKARSKE GRUPE	13
4.1.	Interna procena adekvatnosti kapitala - ICAAP	15
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	16
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja	16
5.2.	Rizik druge ugovorne strane	24
5.3.	Rizik likvidnosti	25
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.....	25
5.5.	Tržišni rizici	26
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	26
5.7.	Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe.....	27
5.7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	27
5.7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala.....	27
6.	PRILOZI	28
6.1.	Prilog 1 – Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PI-KAP).....	28
6.2.	Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP).....	30
6.3.	Prilog 3 – Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)	31
6.3.1.	Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.....	31
6.3.2.	Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2016. godina.....	32
6.3.3.	Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2016. godina.....	33
6.3.4.	Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB).....	34

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Broj: 15080/IO

Datum: Beograd, 30.05.2017. godine

1. UVOD

- Bankarska grupa Komercijalna banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Grupa) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj za 2016. godinu.
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

IZVRŠNI ODBOR BANKE

45

Miroslav Perić
Član izvršnog odbora

dr Alexander Picker
Predsenik Izvršnog odbora

2. OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

- Bankarsku grupu Komercijalne banke a.d. Beograd čine Komercijalna banka a.d. Beograd, kao matična Banka i tri zavisna pravna lica:
 - Komercijalna banka a.d. Budva (100% vlasništvo Banke) osnovana je u novembru 2002. godine i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine.
 - Komercijalna banka a.d. Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke) je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci.
 - Društvo za upravljanje Investicionim fondom KomBank INVEST a.d. Beograd (100% vlasništvo Banke) osnovano u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine.
- Najveći akcionar Grupe je Republika Srbija (41,74%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (24,43%). Među akcionarima Komercijalne banke nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swedfund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1. Strategija upravljanja rizicima

- Bankarska Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeren prirodi, obimu i složenosti poslovanja Grupe. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnim profilom Grupe.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou bankarske Grupe definisan je sledećim aktima:
 - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom i planom upravljanja kapitalom;
 - Politikom upravljanja rizicima;
 - Procedurama upravljanja rizicima;
 - Metodologijama za upravljanje rizicima;
 - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi matične Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, kao i organi i organizacioni delovi članica Grupe:

Skupština matične Banke nadležna je za:

- usvajanje poslovne politike i strategije matične Banke;
- odlučivanje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine matične Banke.

Upravni odbor matične Banke nadležan je za:

- donošenje Strategije upravljanja rizicima, Strategije i Plana upravljanja kapitalom i politike upravljanja rizicima, kao i drugih akata definisanih regulativom Narodne banke Srbije;
- uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola na nivou Grupe i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću;
- nadzor rada Izvršnog odbora matične Banke;
- usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima;
- usvajanje Plana oporavka;
- usvajanje programa i plana unutrašnje revizije Banke i metodologije njenog rada;
- razmatranje izveštaja spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe;
- obezbeđenje sprovođenja procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegove usklađenosti sa strateškim ciljevima poslovanja.

Odbor za reviziju matične Banke nadležan je za:

- analizu i usvajanje predloga strategija i politika Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analizu i nadzor primene i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- analizu konsolidovanih izveštaja Grupe koji se podnose Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje;
- razmatranje izveštaja spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe.

Izvršni odbor matične Banke nadležan je za:

- sprovođenje strategije i politike upravljanja rizicima, kao i strategije upravljanja kapitalom Banke usvajanjem

procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i za izveštavanje Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima;

- o usvajanje i analiziranje efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštavanje Upravnog odbora u vezi sa tim aktivnostima i polugodišnjim i godišnjim izveštajima na nivou Grupe;
- o sprovođenje plana kontinuiteta poslovanja i plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa, vršenje njihovog revidiranja u skladu sa poslovnim promenama i kontinuirano testiranje;
- o izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima;
- o izveštavanje Upravnog odbora o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučivanje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Banke prema licu povezanim sa Bankom i o tome obaveštava Upravni odbor;
- o donosi poslovnik o svom radu.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO):

- o svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji je nadležan za praćenje izloženosti pojedinačne članice Grupe rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih odgovarajućim aktima pojedinačne članice Grupe.

Kreditni odbor:

- o svaka članica Grupe ima Kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.
- Nadležnosti ostalih odbora Grupe koji učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, utvrđene su zakonskim odredbama i aktima koji se primenjuju na nivou Grupe, dok su nadležnosti Odbora članica Grupe definisane lokalnom regulativom i njihovim internim aktima.

Funkcija upravljanja rizicima matične Banke nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima na nivou Grupe, koja:

- o definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
- o definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
- o razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
- o identifikuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Grupa izložena u svom poslovanju;
- o izveštava nadležne organe Grupe o upravljanju rizicima na konsolidovanoj osnovi (Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom);
- o preuzima aktivnosti i mere za upravljanjem lošom aktivom.

Sektor upravljanja sredstvima matične Banke nadležan je za:

- o proces upravljanja sredstvima i likvidnošću, kao i aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja matične Banke nadležan je za:

- identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja Grupe i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma matične Banke nadležno je za:

- o identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
- o najmanje jednom godišnje, vrši analizu i procenu izloženosti Grupe riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;
- o najmanje jednom godišnje, podnosi izveštaj Izvršnom odboru i Odboru za reviziju o aktivnostima u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Sektor unutrašnje revizije matične Banke nadležan je za:

- o kontinuiran nadzor sprovođenja politike i procedura upravljanja rizicima na nivou Grupe i ispitivanje adekvatnosti procedura i usaglašenost Grupe sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.
- Članice bankarske Grupe imaju organizacione delove za upravljanje rizicima, sprečavanje pranja novca, upravljanje sredstvima i unutrašnju reviziju.
- Grupa je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:
 - o pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
 - o dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnim politikom i strategijom Grupe, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
 - o osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - o osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
 - o osnovna načela upravljanja lošom aktivom.
- Grupa je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

- **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi. Kreditni rizik obuhvata:
 - **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Grupe izložena.
 - **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
 - **Rizik izmirenja/ispоруke** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke.
 - **Rizik druge ugovorne strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.
- **Kreditni devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Grupa pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
- **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Grupe usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.
- **Rizik ulaganja** je rizik koji proizilazi iz ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva i investicione nekretnine.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
 - **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
 - **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
- **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
 - **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu sudskih ili vansudskih postupka u vezi sa poslovanjem Grupe (radni odnosi, obligacioni odnosi itd.).
- **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to zbog:
 - **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
 - **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).**
- **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.
- **Tržišni rizici** predstavljaju rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
 - **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja;
 - **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja;
 - **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po

osnovu gubitaka usled kretanje cena roba na tržištu;

- o **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena opcija na tržištu.

Grupa nije izložena riziku opcija i robnom riziku.

- **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja Grupe da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Rizik usklađenosti poslovanja uključuje rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.
 - o **Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja pojedinačnih članica Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa sa članicom Grupe, transakcije, usluge ili proizvoda članice Grupe) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.
- **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Grupe, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.
- **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Grupa posluje ili izostanka adekvatnih reakcija Grupe na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima Grupe su:
 - o Razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom Strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti;
 - o Izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
 - o Minimiziranje negativnih efekata na kapital Grupe;
 - o Održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala;
 - o Diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena;
 - o Održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima u okviru definisanih limita.
- Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa Planom poslovanja i mogu biti modifikovani tokom godine.
- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću Grupe za preuzimanje rizika.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva nameru Grupe da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
 - o Utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Grupe;
 - o Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
 - o Konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Grupa preuzima takav da očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
 - o Donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenjivih parametara rizika;
 - o Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Grupa pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihove primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti;
 - o Razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Grupe i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Grupe.
- Osnovna načela upravljanja rizicima:
 - o organizovanje poslovanja zasebnih organizacionih jedinica za upravljanje rizicima na nivou Grupe;
 - o funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Grupe;
 - o sveobuhvatnost upravljanja rizicima – upravljanje rizicima obuhvata sve faze i sve značajne rizike koji se pojavljuju u poslovanju;
 - o efektivnost upravljanja rizicima;

- o cikličnost upravljanja rizicima;
- o razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
- o upravljanje rizicima je deo poslovne kulture – svest o značaju upravljanja rizicima prisutna je na svim nivoima organizacione strukture Grupe.

Načela upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima:

- o aktivno upravljanje rizičnim plasmanima u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Grupe;
- o preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- o definisanje strategija za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- o jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- o ranu identifikaciju dužnika – koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u docnji ili statusu neizmirenja obaveza (*watch lista*);
- o procenu finansijskog stanja dužnika;
- o set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;
- o segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- o načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera;
- o veća učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za rizične plasmane, kao i sredstva obezbeđenja stečena naplatom potraživanja;
- o organizaciona odvojenost Sektora za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima nadležnog za preduzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- o uključenosť u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje loše aktive, odnosno rizičnim plasmanima;
- o transparentno izveštavanje o rizičnim plasmanima, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima.

3.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikom upravljanja rizicima je uređeno:
 - o Sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik i drugo, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
 - o Način organizovanja procesa upravljanja rizicima članica Grupe i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
 - o Način procene rizičnog profila članica Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
 - o Načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Grupa koristi i njihova struktura;
 - o Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
 - o Način i metodologija za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
 - o Principi funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
 - o Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.
- Eksterno izveštavanje Grupe sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Članice Grupe na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke, koji prati sve vrste rizika na nivou Grupe.

3.3. Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima

- Sve članice Grupe su uspostavile nezavisnu Funkciju upravljanja rizicima.
- Funkcija upravljanja rizicima matične Banke svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione delove: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima.
- Sektor upravljanja rizicima matične Banke nadležan je za upravljanje rizicima na nivou Grupe i izradu šestomesečnih konsolidovanih izveštaja o upravljanju rizicima, a sastoji se od Odeljenja za razvoj sistema i metodologija upravljanja rizicima, Odeljenja risk contollinga i Odeljenja upravljanja tržišnim i operativnim rizicima..
- Sektor analize kreditnog rizika matične Banke čine Odeljenje analize kreditnog rizika velikih korporativnih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika malih i srednjih klijenata i Odeljenje analize kreditnog rizika fizičkih lica i mikro

klijenata koja obavljaju aktivnosti na nivou matične Banke iz svojih nadležnosti, kao i analizu i davanje mišljenja na kreditne predloge iznad definisanih limita za subsidijare.

- Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima čine Odeljenje monitoringa i prevencije rizičnih plasmana, Odeljenje restrukturiranja i rehabilitacije plasmana matične Banke čini Odeljenje upravljanja naplatom rizičnih plasmana pravnih lica, Odeljenje upravljanja rizičnim plasmanima fizičkih lica i preduzetnika, Odeljenje upravljanja preuzetom imovinom, Odeljenje kontrole kvaliteta portfolija rizičnih plasmana i izveštavanja.
- Komercijalna banka a.d. Budva i Komercijalna banka a.d. Banja Luka aktivnosti upravljanja rizicima obavljaju kroz formirane sektore upravljanja rizicima koji na mesečnom nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke o sprovedenim aktivnostima upravljanja rizicima na nivou članice Grupe.

3.3.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i rizik druge ugovorne strane kome je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.
- Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
 - Proces odobravanja plasmana;
 - Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
 - Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
 - Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativom centralnih banaka članica Grupe;
 - Proces monitoringa portfolija i praćenja kreditnog rizika;
 - Proces prevencije i upravljanja potencijalno rizičnim plasmanima i lošom aktivom;
 - Proces obračuna minimilnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala.
- Rizični profil Grupe opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Grupu, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Grupe, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi. U skladu sa rizičnim profilom definisan je najviše prihvatljiv nivo loše aktive Grupe.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom sve neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi centralnih banaka članica Grupe i internog rejtinga klijenta prema metodologiji Grupe) i kontrolu iskorišćenosti limita na nivou Grupe.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
 - Regulatorni pristup – proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Međunarodnog računovodstvenog standarda 37;
 - Interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga Grupe.
- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i interno definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja svake članice Grupe, u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti.
- Za svakog supsidijara Grupe definisan je pojedinačni limit odlučivanja do kog iznosa mogu samostalno plasirati sredstva, odnosno bez pribavljanja mišljenja Sektora analize kreditnog rizika matične Banke.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diverzifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Grupa prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se prate na regularnoj vremenskoj osnovi i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (*Watch list*) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).
- Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

- Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, članice Grupe vrše poređenje sa prethodim periodima, identifikuju trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prate pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima.
- Poseban aspekt praćenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja praćenje nivoa loše aktive, odnosno rizičnih plasmana koje obuhvata praćenje:
 - na nivou portfolija;
 - na individualnoj osnovi za značajne izloženosti;
 - sredstava stečenih naplatom u skladu sa internim aktom kojim se uređuje preuzimanje i upravljanje stečenom imovinom i upravljanje nepokretnom imovinom koja je namenjena prodaji.
- Takođe, praćenje loše aktive uključuje i praćenje realizacije mera i strategija definisanih u cilju upravljanja rizičnim plasmanima i sredstvima stečenim naplatom.
- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i Međunarodnom standardu finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Grupe.
- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku na konsolidovanoj osnovi, izloženost kreditnom riziku prema internom sistemu rejtinga, dospela potraživanja, rizične plasmane i kredite, kolaterale, ispravke vrednosti, rizike izloženosti...

3.3.2 Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospеле obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Grupe i svake članice pojedinačno, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital na nivou Grupe i svake članice pojedinačno.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima matične banke kao i nezavisne funkcije pojedinačnih članica) i proces podrške upravljanju ovim rizikom od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
 - spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive za članice Grupe;
 - održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
 - utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Članice Grupe i matična banka identifikaciju rizika likvidnosti sprovode analiziranjem svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Merenje izloženosti riziku likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
 - Regulatorni pristup – primena pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti na nivou Grupe;
 - Interni pristup – primena statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- Matična banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelja likvidnosti, limite gepova likvidnosti po ročnosti, identifikaciju i kvantifikovanje ranih signala krize likvidnosti.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem eksternih (propisanih od lokalnih regulatora zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe). Regulatorno definisane limite likvidnosti poštuju sve članice Grupe i održavaju nivo likvidnosti iznad definisanih minimalnih vrednosti, usklađujući svoje poslovanje sa limitima definisanim na nivou Grupe. U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Limiti koje Grupa i članice Grupe poštuju odnose se na održavanje minimalnih pokazatelja likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana. Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital, limitirajući ročnu neusklađenost.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole rizika likvidnosti, koji podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim

rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti je uspostavljena i integrisana u sve poslovne aktivnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.

- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Grupa primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanoj rizičnim profilom. Tehnike koje se primenjuju odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

3.3.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomske vrednosti kapitala Grupe, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što su jasno razgraničeni proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori matične Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;
 - limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomske vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promena kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
 - optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode članica Grupe.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima su Grupa i njene članice izložene.
- Merenje kamatnog rizika Grupe predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, duracije, ekonomske vrednosti kapitala i stres testiranja.
- Ublažavanje kamatnog rizika sprovodi se kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Grupa primenjuje sistem eksternih limita (definisanim lokalnom regulativom zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe) definisanih pojedinačno za članice kao i limit na nivou Grupe. Grupa pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Na nivou Grupe su definisani limiti kamatonosnih pozicija i limit promene ekonomske vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole kamatnog rizika, koji obuhvata monitoring usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatnoosetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamatne stope, ročnosti ili repricing-u i valuti i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize, i predloge mera

3.3.4. Tržišni rizik

- Grupa je u svom svakodnevnom poslovanju izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Grupe, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Grupe, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške, na nivou Grupe i pojedinačnih članica.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti kao i analizu internih i eksternih faktora. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.
- Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti deviznom riziku i obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
 - Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe;
 - Interni pristup – stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije, value at risk i backtesting.
- Grupa sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Grupa primenjuje sistem eksternih (propisanih od regulatora) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe), utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe i svake pojedinačne članice. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe.
- Grupa koristi derivate i ostale instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku.
- Na nivou Grupe i njenih članica ustanovljen je sistem praćenja i kontrole limita i realizacije mera za minimiziranje deviznog rizika.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika na nivou članica i Grupe od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa rizika u skladu sa eksterno i interno definisanim limitima;
 - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
 - utvrđivanje mera za umanjivanje izloženosti rizicima, u uslovima kada Grupa teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
 - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa
 - internog modela korišćenjem Value at Risk metodologije.
- Grupa ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe kako na nivou Grupe tako i na nivou pojedinačnih članica. Na nivou grupe definisani su: limite izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja kao i limite učešća knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom.
- Ublažavanje cenovnog rizika Grupa sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primena mera za ublažavanje cenovnog rizika, karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom. Kontrola cenovnog rizika obuhvata i redovnu kontrolu svake transakcije.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku Grupe, vrši se izveštavanje o izloženosti cenovnim rizicima.

3.3.1. Operativni rizici

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Grupa uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.

- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Grupa se rukovodi sledećim načelima:
 - Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
 - Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
 - Blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
 - Analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika,
 - Merenje operativnog rizika primenom regulatornog pristupa (pokazatelj operativnog rizika) internog pristupa (stres testiranje) i
 - Merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.
- Grupa kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika kroz utvrđivanje mera za minimiziranje mera za ublažavanje operativnog rizika koje podrazumevaju:
 - Definisane limite izloženosti;
 - Definisane i primene mera za ublažavanje operativnih rizika;
 - Sistem fizičkih kontrola;
 - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
 - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.
- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika.
- Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje nameravaju da se preduzmu ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Grupa poverila trećim licima.
- Grupa izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik u skladu sa regulativom koristeći standardizovani pristup.

3.3.2. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivališta klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtingima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Grupe definiše kako praćenje limita na konsolidovanom nivou i usvojenih mera za smanjenje rizika zemlje, tako i sam proces kontrole.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje na konsolidovanom nivou, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo i nadležni odbori i organizacioni delovi.

3.3.3. Rizik ulaganja

- Grupa ima uspostavljen sistem o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ulaganja Grupe u lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine ne pređu 60% kapitala Grupe.

4. KAPITAL BANKARSKE GRUPE

- Strategijom i Planom kapitala Grupe konkretizovano je i precizirano sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala i utvrđen je vremenski period za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

pokazatelja i promena kretanja ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Grupe odgovoriti kapitalnim zahtevima u budućnosti, relevantna ograničenja na kapital kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

- Saglasno definisanim ciljanim vrednostima, članice Grupe preduzimaju mere za ostvarenje planiranog kapitala i njegovo održavanje.

Struktura kapitala

RSD 000

Naziv	31.12.2016.	31.12.2015.
OSNOVNI KAPITAL	47.588.844	40.641.633
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466	17.191.466
Uplaćene obične akcije	16.817.956	16.817.956
Uplaćene prioritetene nekumulativne akcije	373.510	373.510
Emisiona premija	22.843.084	22.843.084
Rezerve iz dobiti	19.320.507	25.737.155
Dobit iz tekuće godine	-	-
Gubici iz ranijih godina	616.420	-
Gubitak tekuće godine	6.413.844	7176831
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	6.663.612	19.793.194
Nematerijalna ulaganja	394.546	251947
Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233	357.233
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	67.906	310212
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.843.927	18.873.801
Manjinska učešća u podređenim društvima	66	65
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	1.927.597	1.839.888
DOPUNSKI KAPITAL	4.425.745	4.034.778
Deo revalorizacionih rezervi banke	4.425.745	2.818.517
Subordinirane obaveze	-	1.216.261
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	121.681	190.945
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	121.681	190.945
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	-
UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	47.528.003	40.546.161
UKUPNI DOPUNSKI KAPITAL	4.364.905	3.939.305
REGULATORNI KAPITAL	51.892.908	44.485.466

- Grupa izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup za kreditne rizike, tržišne rizike i operativne rizike.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 12%.

Pregled ukupnih kapitalnih zahteva po standardizovanom pristupu

RSD 000

Kapitalni zahtevi	31.12.2016.	31.12.2015.
KAPITAL	51.892.908	44.485.466
Ukupan osnovni kapital	47.528.003	40.546.161
Ukupan dopunski kapital	4.364.905	3.939.305
Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	20.708.402	19.988.185
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	1.080.027	757.854
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	281.149	306.981
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	10.842	-
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	33
Izloženosti prema bankama	936.948	605.550
Izloženosti prema privrednim društvima	9.555.293	10.245.951
Izloženosti prema fizičkim licima	3.901.392	3.592.605
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	3.221.040	2.788.297
Dospela nenaplaćena potraživanja	336.173	224.005
Ostale izloženosti	1.385.538	1.466.909
Tržišni rizici	326.456	500.123
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	-	-
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	116.602	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik	209.854	500.123

Izveštaj o objavlivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Kapitalni zahtev za robni rizik		-
Operativni rizici	2.780.771	2.667.139
Izloženost operativnom riziku	2.780.771	2.667.139
Ukupni kapitalni zahtevi	23.815.629	23.155.447
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 12%)	26,15%	23,05%

- Kapitalni zahtev za cenovni rizik se obračunava za članice Grupe kod kojih su obim i aktivnosti poslovanja u delu knjige trgovanja iznad regulatorno definisanih uslova. Kapitalni zahtev za devizni rizik se obračunava za članice Grupe kod kojih je pokazatelj deviznog rizika veći od 2% njihovog kapitala.

Struktura obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik

RSD 000

Linija poslovanja	Indikator izloženosti			Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
	2013.	2014.	2015.		
1. Finansiranje privrednih subjekata	8.476	6.611	5.498	18%	2.780.771
2. Trgovina i prodaja	582.162	(1.980.285)	(295.514)	18%	
3. Brokerski poslovi s fizičkim licima	5.032	5.722	6.200	12%	
4. Bankarski poslovi s privrednim društvima	10.136.666	14.187.748	7.343.568	15%	
5. Bankarski poslovi s fizičkim licima	6.763.964	5.278.501	10.876.460	12%	
6. Platni promet	1.932.184	1.990.472	2.034.688	18%	
7. Agencijske usluge	28.995	26.320	47.597	15%	
8. Upravljanje imovinom	77.087	203.192	163.051	12%	

4.1. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Bankarska Grupa je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u daljnjem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom, a koji za cilj ima jačanje odnosa između upravljanja rizicima i kapitala Grupe, odnosno da obezbedi da Grupa raspolaže dovoljnim nivoom kapitala da podrži sadašnje i buduće aktivnosti i pokrije sve materijalno značajne rizike kojima je izložena u svom poslovanju.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i integralni je deo procesa donošenja odluka u Grupi, takođe redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Grupa izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Grupa je uspostavila Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
 - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
 - Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
 - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
 - Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa internog kapitala;
 - Plan poslovanja u slučaju nepredviđenih događaja koji mogu da uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je stabilan proces upravljanja rizicima koji adekvatno identifikuje, meri, agregira i prati rizike kroz obuhvat svih ključnih elemenata procene kapitalnih zahteva, planiranja i upravljanja kapitalom.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim Politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom. Osnovne uslove koje ICAAP implementiran u Grupi ispunjava:
 - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
 - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
 - Obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu sa sa rizičnim profilom Grupe;
 - Uključen je u sistem upravljanja Grupom i donošenja odluka u Grupi;
 - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Osnovni cilj procesa procene adekvatnosti internog kapitala jeste poboljšanje veze između rizičnog profila Banke, sistema upravljanja rizicima i dostupnosti kapitala. Od Banke se očekuje implementacija primerenog procesa procene adekvatnosti internog kapitala koji obuhvaća sve ključne elemente planiranja i upravljanja kapitalom, kao i obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala u odnosu na identifikovane rizike.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Grupa indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i interni kapital. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takav nivo kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi.

- Okvir procesa interne procene adekvatnosti kapitala odražava Strategiju upravljanja rizicima, Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom i postavljene limite pri čemu ICAAP služi kao sveobuhvatni upravljački model.
- Grupa kontinuirano procenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Grupe bilo što efikasnije.
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe:
 - Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - Identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
 - Postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Grupe;
 - Obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe.

Faze ICAAP-a:

- Utvrđivanje materijalno značajnih rizika – na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Grupa bavi, kao i specifičnosti tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalne značajnosti rizika, Grupa razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na značajne – za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje s obzirom da su procijenjeni kao nematerijalni ili Grupa njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizicima.
- Obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne – Grupa koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenja. Grupa sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike i interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Grupa posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju internog kapitala na određenom nivou.
- Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Grupe primenjuje sledeće metodologije za:
 - **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
 - **Operativni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
 - **Tržišni rizik (devizni rizik i cenovni rizik po osnovu pozicija iz knjige trgovanja)** – VaR metodologija sa primenom i stresnog testiranja;
 - **Kamatni rizik** – metodologija na osnovu osetljivosti neto kamatnog prihoda i promene faktora;
 - **Rizik likidnosti** – za potrebe ICAAP-a sagledava se primenom testiranja “hipotetičkog” nivoa krize likidnosti i kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
 - **Rizik koncentracije** – primenom sopstvenog modela zasnovanog na HHI indeksu uz primenu stres testa;
 - **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika;
 - **Kreditno-devizni rizik** – stres testiranje efekata na povećanje izloženosti kreditnom riziku usled rasta deviznog kursa;
 - **Strateški rizik** – stres testiranje negativnih ostupanja od planiranih veličina neto kamatnog prihoda;
 - **Rizik ulaganja** – kapitalna rezerva u visini od 2% raspoloživog kapitala;
 - **Materijalno neznčajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja.
- Određivanje ukupnog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja. Takođe, za planiranje regulatornog i internog kapitala vremenski horizont je tri godine.
- Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. IZLOŽENOST RIZICIMA

5.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika članice Grupe koriste dva paralelna pristupa:

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portfolia, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.
- U analizi kreditnog rizika, pored internog sistema rejtinga, članice Grupe koriste i načela propisana lokalnom regulativom centralnih banaka iz svojih zemalja, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu gubitaka po osnovu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava

članicama Grupe da pokriju neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu članice Grupe vrše klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezervisanja koji predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu.

- **Grupa, dospela nenaplaćena potraživanja**, definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospеле obaveze klijenata).
- **Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (Default)** – potraživanje kod koga je dužnik u docnji dužoj od 90 dana, Grupa je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne, Grupa smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite i za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi.
- **Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti** predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno kod kojih se vrši umanj enje za iznos očekivanog gubitka.
- Grupa ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, poštujući i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) 39 i 37.
- Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Grupi.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno plasman biti namiren iz tih sredstava.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interno propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Grupe.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza – defaulta (rizičan plasman, kategorija rizika 4 prema internom sistemu rejtinga koji ima status defaulta i kategorija rizika 5), a na grupnom nivou za plasmane koji nisu pojedinačno značajni, za pojedinačno značajne plasmane koji nemaju status defaulta, za plasmane kod kojih obračunom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos ispravke vrednosti, kao i po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po kreditu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po garancijama u valuti članice Grupe i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zakonske zatezne kamatne stope. U slučaju intervencija po garancijama i drugim oblicima jemstva indeksiranim u stranim valutama, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom efektivne kamatne stope koja važi za bilansna potraživanja sličnih karakteristika.
- Obezvređenje na grupnoj osnovi procenjuje se za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika, i to u visini procenta migracija odgovarajuće grupe u status neizmirenja obaveza – defaulta, po vrstama klijenata ili proizvoda.
- Obezvređenje kredita koje umanjuje vrednost kredita, evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Obračun rezervisanja članica Grupe vrše na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Potencijalne obaveze kod kojih je visok stepen verovatnoće da će odliv sredstava nastati, pojedinačno se procenjuju, dok se ostale potencijalne obaveze procenjuju na grupnoj osnovi. Utvrđivanje verovatnog gubitka Grupa vrši i za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje nije ugovorila bezuslovno i bez prethodne najave, mogućnost otkaza ugovorene obaveze. Prilikom obračuna rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza, Grupa koristi faktor konverzije (*credit conversion factor* – CCF) kojim se koriguje knjigovodstvena vrednost neiskorišćenih preuzetih obaveza.
- Procena rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se na osnovu migracija kategorija rizičnosti uz uvažavanje svih elemenata internog sistema rejtinga, na isti način kao u postupku opisanom u okviru bilansnih pozicija.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

- Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Izloženost	Prosečna vrednost	Izloženost	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	193.108.792	170.829.976	172.724.823	146.062.412
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.252.554	4.316.208	4.431.392	4.058.245
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	239.644	1.107.243	1.149.037	1.027.361
Međunarodne razvojne banke	257	697	1.035	32.866
Banke	26.343.234	25.729.264	18.632.527	26.342.463
Privredna društva	84.399.522	97.218.039	95.080.807	106.600.602
Fizička lica	44.634.117	42.190.490	41.012.812	39.655.887
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	42.393.500	41.262.791	40.282.211	39.653.679
Dospela nenaplaćena potraživanja	4.764.308	12.439.765	12.468.830	17.441.332
Ostale izloženosti	41.600.766	43.613.415	43.224.725	44.607.457
Ukupno	441.736.694	438.707.887	429.008.199	425.482.304

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Sektorska raspodela izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016. Vrednost izloženosti	31.12.2015. Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	195.359.768	177.640.770
Sektor finansija i osiguranja	53.697.248	41.691.729
Javni sektor	141.662.058	135.605.180
Sektor stranih lica	462	–
Sektor drugih komitenata	–	343.861
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne	4.194.087	4.377.124
Javni sektor	3.552.852	3.776.795
Sektor stranih lica	641.235	600.328
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.346	–
Sektor finansija i osiguranja	90.346	–
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
Sektor finansija i osiguranja	257	1.035
Banke	26.032.997	18.592.235
Sektor finansija i osiguranja	9.965.615	3.589.738
Sektor stranih lica	16.018.952	15.002.461
Sektor drugih komitenata	48.430	36
Privredna društva	79.627.442	85.382.922
Sektor finansija i osiguranja	304	487.199
Sektor javnih preduzeća	4.095.716	8.561.072
Sektor privrednih društava	66.381.569	70.222.680
Sektor preduzetnika	662.722	786.488
Javni sektor	2.331.322	2.163.949
Sektor stranih lica	4.900.801	1.936.656
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	1.007.578	924.777
Sektor drugih komitenata	247.430	300.100
Fizička lica	43.310.036	39.886.352
Sektor finansija i osiguranja	8.115	12.605
Sektor javnih preduzeća	29.698	24.504
Sektor privrednih društava	6.479.147	5.932.280
Sektor preduzetnika	2.187.852	1.632.799
Javni sektor	16.289	5.093
Sektor stanovništva	29.349.311	27.872.341
Sektor stranih lica	44.207	38.411
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	5.094.083	4.240.773
Sektor drugih komitenata	101.334	127.546
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	42.087.679	39.823.477
Sektor privrednih društava	2.438.335	2.293.303
Sektor preduzetnika	279.931	238.166
Javni sektor	1.878	2.150
Sektor stanovništva	39.277.943	37.187.108
Sektor stranih lica	4.489	4.803
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	81.815	81.838
Sektor drugih komitenata	3.288	16.110
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.625.312	1.713.494
Sektor javnih preduzeća	184.955	504.727
Sektor privrednih društava	1.508.836	780.493
Sektor preduzetnika	44.809	14.203
Sektor stanovništva	643.545	317.506
Sektor stranih lica	13	–
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	33.809	28.904
Sektor drugih komitenata	209.345	67.660
Ostale izloženosti	40.344.204	40.894.863
Sektor finansija i osiguranja	36.954	2.727
Sektor privrednih društava	214.787	398.334
Sektor preduzetnika	20	–
Javni sektor	20.597	16.642
Sektor stranih lica	505	771
Sektor drugih komitenata	1.360.738	1.154.965
Ostalo	38.710.603	39.321.425
Ukupno	433.672.128	408.312.272

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Izveštaj o objavlivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje po vanbilansnim stavkama

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje
Države i centralne banke	-	-	1.526.434	16
Javni sektor	-	-	1.526.434	16
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne samouprave	2.906.444	910	3.149.851	65
Javni sektor	2.906.444	910	3.149.851	65
Banke	1.684.711	955.455	371.800	298.883
Sektor finansija i osiguranja	1.095.324	638.556	21.604	2.065
Sektor stranih lica	533.300	309.877	347.564	294.297
Sektor drugih komitenata	56.087	7.022	2.631	2.521
Privredna društva	93.162.164	9.457.452	94.687.320	6.826.101
Sektor finansija i osiguranja	602	1	66	48
Sektor javnih preduzeća	4.812.884	98.830	8.724.137	20.551
Sektor privrednih društava	79.284.751	8.664.843	79.678.187	6.489.157
Sektor preduzetnika	732.395	12.651	807.409	14.246
Javni sektor	2.092.879	70.826	2.319.571	34.315
Sektor stranih lica	4.650.476	223.934	1.924.790	210.009
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	1.020.981	1.491	927.738	1.302
Sektor drugih komitenata	567.196	384.877	305.422	56.473
Fizička lica	50.101.338	630.786	37.767.462	737.468
Sektor finansija i osiguranja	8.518	211	5.486	45
Sektor javnih preduzeća	53.730	571	29.954	501
Sektor privrednih društava	7.125.204	169.855	6.155.037	231.184
Sektor preduzetnika	2.371.939	75.795	1.688.485	61.680
Javni sektor	19.653	332	3.422	1.238
Sektor stanovništva	35.120.838	312.768	25.439.664	372.856
Sektor stranih lica	32.056	556	10.421	648
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	5.261.283	58.350	4.284.647	53.303
Sektor drugih komitenata	108.117	12.348	150.346	16.012
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	43.424.953	146.891	41.047.162	140.753
Sektor privrednih društava	3.357.402	8.893	3.080.500	33.815
Sektor preduzetnika	285.541	1.276	244.338	3.282
Sektor stanovništva	39.690.240	135.988	37.612.814	101.767
Sektor stranih lica	4.519	2	4.809	7
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	83.306	732	85.927	1.880
Sektor drugih komitenata	3.945	-	16.580	2
Dospela nenaplaćena potraživanja	29.180.260	24.585.346	44.985.944	32.706.054
Sektor finansija i osiguranja	24	24	105.483	105.483
Sektor javnih preduzeća	4.261.404	3.768.477	4.064.346	2.262.122
Sektor privrednih društava	12.945.520	10.541.173	14.826.642	9.544.571
Sektor preduzetnika	272.280	216.064	333.361	262.839
Javni sektor	168.464	168.464	30.124	30.124
Sektor stanovništva	4.240.243	3.194.128	3.985.319	2.867.826
Sektor stranih lica	74.295	74.295	88.660	88.660
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	406.667	350.392	418.148	326.643
Sektor drugih komitenata	6.811.248	6.272.214	21.133.834	17.217.760
Ostalo	115	115	27	27
Ostale izloženosti	17.999.326	6.767.289	18.871.805	6.376.315
Sektor finansija i osiguranja	2.231	109	2.247	43
Sektor privrednih društava	225.377	1.747	352.541	9.999
Sektor preduzetnika	57	6	26	3
Javni sektor	25.647	1.176	11.586	14
Sektor drugih komitenata	934.147	360.163	974.070	334.536
Ostalo	16.811.867	6.404.088	17.531.336	6.031.720
Ukupno	238.459.196	42.544.128	242.407.779	47.085.655

*Napomena: data je bruto izloženost stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje za vanbilansne pozicije, kao i ispravka vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke za vanbilansne pozicije

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016. Vrednost izloženosti	31.12.2015. Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	195.359.768	177.640.770
Srbija	186.359.220	170.981.459
Bosna i Hercegovina	5.816.733	5.418.607
Crna Gora	3.183.354	896.843
Ostalo	461	343.861
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.194.087	4.377.124
Srbija	3.061.122	3.037.574
Ostalo	1.132.965	1.339.550
Javna administrativna tela	90.346	-
Ostalo	90.346	-
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
Ostalo	257	1.035
Banke	26.032.997	18.592.235
Srbija	9.892.513	3.554.594
Nemačka	7.430.169	7.061.757
Austrija	2.101.603	1.791.468
Velika Britanija	1.636.551	2.277.382
Hrvatska	1.460.774	99.641
Francuska	1.154.567	414.663
Ostalo	2.356.820	3.392.730
Privredna društva	79.627.442	85.382.922
Srbija	67.673.838	75.928.531
Crna Gora	6.546.061	4.960.432
Bosna i Hercegovina	4.556.926	4.474.180
Ostalo	850.617	19.779
Fizička lica	43.310.036	39.886.352
Srbija	40.510.127	37.308.670
Bosna i Hercegovina	1.442.853	1.297.072
Crna Gora	1.343.003	1.267.732
Ostalo	14.053	12.878
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	42.087.679	39.823.477
Srbija	38.614.409	36.703.576
Crna Gora	2.102.512	1.849.117
Bosna i Hercegovina	1.368.538	1.270.784
Ostalo	2.220	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.625.312	1.713.494
Srbija	1.859.615	886.523
Ostalo	765.697	826.971
Ostale izloženosti	40.344.204	40.894.863
Srbija	36.984.269	38.887.508
Crna Gora	2.398.557	418.279
Ostalo	961.378	1.589.076
Ukupno	433.672.128	408.312.272

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.	31.12.2015.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	195.359.768	177.640.770
do tri meseca	74.793.062	165.863.825
od tri meseca do 6 meseci	20.326.609	311.377
od 6 meseci do 1 godine	24.973.692	2.727.741
preko 1 godine	75.266.405	8.737.827
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.194.087	4.377.124
do tri meseca	641.246	1.049.192
od tri meseca do 6 meseci	13.855	–
od 6 meseci do 1 godine	110.812	165.450
preko 1 godine	3.428.174	3.162.482
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.346	–
do tri meseca	60.765	–
od tri meseca do 6 meseci	7.001	–
od 6 meseci do 1 godine	–	–
preko 1 godine	22.580	–
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
do tri meseca	257	1.035
od tri meseca do 6 meseci	–	–
od 6 meseci do 1 godine	–	–
preko 1 godine	–	–
Banke	26.032.997	18.592.235
do tri meseca	21.643.687	14.980.794
od tri meseca do 6 meseci	82.214	4.540
od 6 meseci do 1 godine	68.123	24.498
preko 1 godine	4.238.973	3.582.403
Privredna društva	79.627.442	85.382.922
do tri meseca	5.486.332	5.018.038
od tri meseca do 6 meseci	6.510.969	7.693.885
od 6 meseci do 1 godine	11.701.784	11.335.767
preko 1 godine	55.928.357	61.335.232
Fizička lica	43.310.036	39.886.352
do tri meseca	5.673.710	5.747.859
od tri meseca do 6 meseci	2.342.103	2.321.087
od 6 meseci do 1 godine	5.620.190	5.013.894
preko 1 godine	29.674.033	26.803.512
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	42.087.679	39.823.477
do tri meseca	205.000	100.958
od tri meseca do 6 meseci	89.921	103.387
od 6 meseci do 1 godine	936.279	280.302
preko 1 godine	40.856.479	39.338.830
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.625.312	1.713.494
do tri meseca	933.438	326.424
od tri meseca do 6 meseci	37.819	42.390
od 6 meseci do 1 godine	94.723	89.820
preko 1 godine	1.559.332	1.254.860
Ostale izloženosti	40.344.204	40.894.863
do tri meseca	39.675.177	40.044.192
od tri meseca do 6 meseci	34.273	54.112
od 6 meseci do 1 godine	96.610	134.209
preko 1 godine	538.144	662.350
Ukupno	433.672.128	408.312.272

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavlivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Investicione hartije od vrednosti	Ostala aktiva	Vanbilansna izloženost	Ukupno
Stanje 01.01.2016.	399.898	38.133.470	98.039	2.639.054	575.406	41.845.867
Povećanje	4.051	22.616.148	82.166	1.623.091	701.750	25.027.206
Smanjenje	(2.077)	(10.931.042)	(941)	(187.171)	(784.280)	(11.905.511)
Kursne razlike	15.585	482.991	115	16.348	616	515.655
Otpisi	(105.463)	(18.912.206)	(13.500)	(114.838)	-	(19.146.007)
Ostale promene	-	701.241	-	(400.073)	-	301.168
Stanje 31.12.2016.	311.994	32.090.602	165.879	3.576.411	493.492	36.638.378

*Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

- Smanjenje na računima ispravki vrednosti i rezervisanja posledica je prenosa u potpunosti obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju kod Matične banke. Istovremeno, tokom 2016. godine bilo je i povećanja ispravki vrednosti plasmana, u najvećem delu kao posledica novih rizičnih plasmana, nižih procena vrednosti hipoteka, pokretanja stečajnih postupaka, novih procena sredstava stečenih naplatom i investicionih nekretnina.

Izloženost prema kategorijama internog sistema rejtinga i vrstama klijenata na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Klasifikacija	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
1	31.279.775	17.980.673	41.768.192	91.028.640
2	54.018.952	8.960.071	47.757.185	110.736.207
3	12.340.407	117	1.354.420	13.694.944
4	10.961.210		1.316.532	12.277.742
5	27.435.713	1.851.444	6.380.100	35.667.257
Ukupno	136.036.057	28.792.305	98.576.429	263.404.790

*Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu iznosa obezvređenja.

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Tokom 2016. godine bankarska Grupa za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama je koristila kreditne rejtinge agencije za eksterni kreditni rejting Moody's.
- Grupa za izloženosti u vidu finansijskih instrumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca, niti specifične emisije istih usled njihovog nepostojanja. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije Banka primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0%.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta

Moody's kreditni rejting	Aaa – Aa3	A1-A3	Baa1 – Baa3	Ba1 – Ba3	B1 – B3	Caa1 - D
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite	
		31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.
Države i centralne banke		193.108.792	172.715.474	195.359.768	177.640.770
1	0%	184.108.568	166.400.024	186.359.544	171.325.321
5	100%	9.000.224	6.315.450	9.000.224	6.315.450

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Grupa je Metodologijom za vrednovanje kolaterala regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između članice Grupe i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i

pre realizacije plasmana.

- Članice Grupe redovno procenjuju/vrednuju kolaterale, pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.
- Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju članica Grupe može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Grupa koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
 - Materijalne kreditne zaštite;
 - Nematerijalne kreditne zaštite;
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Grupa koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Grupa, kao podobna sredstva zaštite koristi:
 - Gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod članica Grupe, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
 - Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banka i akcije.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Grupa koristi garancije, drugi oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Grupa koristi garancije izdate od strane:
 - država,
 - banaka
 - teritorijalne autonomije,
 - ostalo.
- Garancije kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garanta povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjivih tehnika ublažavanja

- Grupa prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja. Takođe, Grupa izveštava o velikim izloženostima na konsolidovanoj osnovi rukovodstvo na šestomesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okviru korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
 - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
 - Uspostavljen sistem limita izloženosti.
- Najveći deo podobnih sredstava nematerijalne kreditne zaštite čine garancije Vlade Republike Srbije.

Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite		Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima nematerijalne kreditne zaštite	
	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.
Države i centralne banke	–	–	–	–
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	–	–	–	–
Javna administrativna tela	–	–	–	–
Međunarodne razvojne banke	–	–	–	–
Banke	29.489	5.167	–	–
Privredna društva	1.142.147	1.025.862	2.256.658	4.936.327
Fizička lica	992.554	838.904	–	–
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	69.578	60.157	–	–
Dospela nenaplaćena potraživanja	80.702	2.492	–	–
Ostale izloženosti	257	7.687	–	–
Ukupno	2.314.727	1.940.269	2.256.658	4.936.327

*Napomena: izloženost je data nakon primene faktora konverzije i faktora volatilnosti

5.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane

- Grupa obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koji podpadaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
 - Finansijskim derivatima;
 - Repo i reverse repo transakcijama.

- Članice bankarske Grupe ne obavljaju transakcije koje podležu riziku druge ugovorne strane.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Grupa koristi:
 - Metod tekuće izloženosti za finansijske derivate;
 - Složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolaterala u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za transakcije davanja i uzimanja u zajam. Karakteristično za „repo“ transakcije koje Grupa obavlja sa Narodnom bankom Srbije je da se kolateral ne može koristiti kao podobno sredstvo kreditne zaštite, s obzirom da je izdavalac kolaterala isti kao i druga ugovorna strana.

Izloženost riziku druge ugovorne strane

RSD 000

Vrsta rizika	Vrednost izloženosti
Izloženosti riziku druge ugovorne strane	20.000.000

5.3. Rizik likvidnosti

- Grupa može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Grupe u smislu strukture i koncentracije depozitnog potencijala i učešća odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrzivosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Grupa na dnevnom nivou upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolom svojih sredstava i dospelih obaveza, kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja, odnosno dugoročno članice planiraju strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Matična Banka meri izloženost riziku likvidnosti Grupe, sagledavajući izloženost Grupe u odnosu na definisane limite.
- Članice Grupe testiraju pojedinačne Planove upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identifikuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost članica u pretpostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje propratna organizaciona podrška (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće rizika likvidnosti Banka je razvila sopstveni pristup.

5.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Grupa je izložena:
 - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizilazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksnom kamatom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom);
 - Riziku promene oblika krive pronosa (yield curve risk);
 - Baznom riziku, usled promene različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
 - Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
- Grupa meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije, stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou, dok se GAP, racio analiza, duracija i kamatni šok vrše na mesečnom nivou na nivou članica.
- Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
 - pozicije sa ugovorenim fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
 - pozicije sa ugovorenim tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća,
 - pozicije sa ugovorenim promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnom politikom se raspoređuju prema periodu dospeća, sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
- Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost kamatnom riziku Grupe. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Grupa procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertskih mišljenja. Matična banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija, koja se primenjuje na nivou Grupe.
- Banka je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i interno razvila sopstveni model za obračun kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

5.5. Tržišni rizici

- Grupa je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku), kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita: plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno BAM indeksiranim valutnom klauzulom. Izloženost deviznom riziku se tokom 2016. godine kretala u okviru definisanih limita.
- Grupa ima neznatnu izloženost cenovnom riziku što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe koje iznosi manje od 1%, i to predstavlja isključivo izloženost matične banke. U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće zauzimaju obveznice kojima se trguje, dok je neznatno učešće vlasničkih instrumenata. Članice grupe ne zauzimaju pozicije u knjizi trgovanja.
- Grupa je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Grupa obračunava koristeći standardizovani pristup.

5.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je matična Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalažu da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga Banka je osnovala Komercijalnu banku a.d. Budva, Komercijalnu banku a.d. Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (Kombank INVEST a.d. Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, matična Banka i članica iz Budve drže i manjinske vlasničke uloge u društvima koja omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.
- U slučaju kada vlasnički udeli zabeleže pad fer vrednosti, uz postojanje objektivnih dokaza umanjenja vrednosti sredstava (dugotrajan i kontinuiran pad vrednosti u periodu dužem od dvanaest meseci, kao i pad vrednosti iznad 30% nabavne vrednosti sredstava), akumulirani gubitak priznaje se kao rashod obezvređenja, iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo (MRS 39.59, MRS 39.67 i MRS 39.68).
- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vrednosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Banke i finansijske organizacija	82.536	81.863	673	-	214	-
Preduzeća i druga pravna lica	468.277	421.898	46.379	-	20.680	3.280
Strana lica u inostranstvu	830.108		830.108	-	829.738	-
Ukupno	1.380.921	503.761	877.160		850.632	3.280

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i uloji u kapitalu		
kotiraju se na berzi	929.291	870.387
ne kotiraju se na berzi	451.630	6.773
Ukupno	1.380.921	877.160

*Napomena: izloženost je data kao bruto izloženost u koloni knjigovodstvena vrednost dok je u koloni fer vrednost prikazana izloženost nakon ispravki vrednosti

- Grupa u 2016. godini nije ostvarila realizovani dobitak/gubitak koji proističe iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, dok je iznos nerealizovanih dobitaka koji se uključuje u obračun dopunskog kapitala umanjen za 15%. Nerealizovani gubici se ne umanjuju prilikom uključivanja u dopunski kapital.

5.7. Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe

- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.
- Grupa nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključeni iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

5.7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

		Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
Vrsta društva	Naziv društva	Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
		Puna	Metod udela	Puna	Metod udela
Banka	Komercijalna banka a.d. Beograd	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Budva	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	X		X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST a.d. Beograd		X	X	

Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI		Razlika
Opis bilansne pozicije	Iznos u 000 din	Iznos u 000 din		Iznos u 000 din
Aktiva	428.942.969	428.827.608		115.361
Obaveze	369.677.589	369.535.188		142.401
Kapital	59.265.380	59.292.420		(27.040)
Dobitak pre poreza	(6.561.731)	(6.533.686)		(28.045)
Porezi na dobit	293.410	292.556		854
Dobitak posle poreza	(6.268.321)	(6.241.130)		(27.191)

5.7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.

6. PRILOZI

U skladu sa odlukom o Objavljivanju podataka i informacija banke, Banka je u obavezi da podatke i informacije o kapitalu objavljuje na sledećim obrascima.

6.1. Prilog 1 – Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PI-KAP)

Rednji br.	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	47.588.844
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	61.282.720
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466
1.2.	Emisiona premija	22.843.084
1.3.	Rezerve iz dobiti	19.320.507
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	66
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	1.927.596
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	13.693.876
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	616.420
2.2.	Gubitak tekuće godine	6.413.844
2.3.	Nematerijalna ulaganja	394.546
2.4.	Stecene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	5.911.833
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	67.906
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.843.927
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.425.745
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.425.745
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	4.425.745
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	0
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	
2.1.	Stecene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	51.892.908
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	52.014.589
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	121.681
	Od čega umanjnje osnovnog kapitala	60.841
	Od čega umanjnje dopunskog kapitala	60.841
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	121.681
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovoreni sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	Od čega na grupnoj osnovi	
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.173.615

Pored finansijskih instrumenta prikazanih u okviru obrasca PI – FIKAP (Prilog 2), u obračun kapitala (Konsolidovani podaci o kapitalnoj poziciji bankarske grupe – Obrazac PI – KAP) na dan 31.12.2016. godine uključuju se i sledeći elementi:

- **Rezerve iz dobiti** – Ovaj element osnovnog kapitala čine rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa odlukama skupština članica Bankarske grupe;
- **Gubitak tekuće godine** – Konsolidovani gubitak tekuće godine u iznosu od 6.413,8 miliona dinara je odbitna stavka od konsolidovanog kapitala bankarske Grupe;
- **Gubici iz prethodnih godina** – Gubici iz prethodnih godina u iznosu od 616,4 miliona dinara su odbitna stavka od kapitala;
- **Nematerijalna ulaganja** – Ulaganja u licence, softvere i slična prava umanjena za obračunatu amortizaciju i uvećana za nematerijalna ulaganja u pripremi predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala članica Bankarske grupe;
- **Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija u celini se odnose na Komercijalnu banku a.d. Beograd** – KB Beograd je primila u zalogu obične akcije od određenog broja svojih komitenata. Poređenjem vrednosti potraživanja obezbeđenog zalogom akcija i nominalne vrednosti primljenih akcija uvećane za pripadajuću emisionu premiju, za svakog komitenta posebno, utvrđen je iznos koji predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala;
- **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** se odnose na Komercijalnu banku a.d. Beograd, Komercijalnu banku a.d. Budva i Komercijalnu banku a.d. Banja Luka. Ovi gubici predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala i posledica su negativnih promena vrednosti hartija od vrednosti u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost;
- **Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansim stavkama banke.** Navedena rezerva se obračunava u skladu sa:
 - ✓ Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015 i 38/2015, 69/2016. i 91/2016.) – KB Beograd,
 - ✓ Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list Crne Gore“, 22/12 od 23.04.2012, 55/12 od 02.11.2012. i 57/13 od 16.12.2013. godine) – za KB Budva,
 - ✓ Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/13 od 30.05.2013. i 01/14 od 27.11.2013. godine) – za KB Banja Luka
 i predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala;
- **Deo pozitivnih revalorizacionih rezervi banke** – Povećanje vrednosti osnovnih sredstva za Komercijalnu banku a.d. Beograd koje je utvrđeno procenom izvršenom od strane nezavisnog procenitelja i pozitivni efekti promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju članica Bankarske grupe (KB Beograd, KB Budva i KB Banja Luka) uticali su na kreiranje pozitivnih revalorizacionih rezervi. Navedene rezerve su umanjene za efekte potencijalnih poreskih obaveza i kao takve su uključene u dopunski kapital bankarske Grupe;
- **Subordinirane obaveze** – U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Komercijalna banka a.d. Beograd je u decembru 2011. godine izvršila jačanje kapitalne baze uzimanjem subordiniranog kredita u iznosu od 50,0 miliona EUR-a od International Finance Corporation. Ugovoreni rok dospeća kredita je 6 godina i Banka saglasno Odluci Narodne banke Srbije (Odluka o adekvatnosti kapitala banke, „Službeni glasnik RS“, br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014 – tačka 17 stav 2) je do 30.12.2016. godine u dopunski kapital uključivala alikvotni deo subordiniranog duga. Počev od 31.12.2016. godine Banka je, u skladu sa važećim propisima, u potpunosti isključila iz obračuna kapitala subordinirane obaveze koje dopjevaju za plaćanje 30. decembra 2017. godine.
- **Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica** – Matična banka ima učešća u kapitalu kod sledećih zavisnih pravnih lica: KomBank INVEST a.d. Beograd, Komercijalna banka a.d. Banja Luka i Komercijalna banka a.d. Budva. Akcijski kapital zavisnih banaka u inostranstvu – KB Budva i KB Banja Luka – iznosi u dinarskoj protivvrednosti 7.167,2 miliona dinara, izuzimajući ispravke vrednosti, učešća u kapitalu zavisnih banaka u inostranstvu koje se konsoliduju/prebijaju sa rashodima indirektnih otpisa plasmana u iznosu od 2.869 miliona dinara. Učešće Banke u kapitalu zavisnih pravnih lica (5.340,88 miliona dinara) konsoliduju se u skladu sa MRS/MSFI, a razlika u iznosu od 1.826,3 miliona dinara se uključuje u regulatorni kapital Bankarske grupe preko pozicije: „Ostale pozitivne konsolidovane rezerve“. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica – Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST a.d. Beograd (140,0 miliona dinara), u skladu sa Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi („Službeni glasnik RS“, br. 45/2011), prikazuje se u konsolidovanom izveštaju o kapitalu Bankarske grupe (konsolidovanje finansijskih izveštaja metodom udela) tako što se isto preko pozicije „2.1. Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica“ umanjuje za akumulirani gubitak KomBank INVEST a.d. Beograd (-18,32 miliona dinara).

Pored navedenih ulaganja, Matična banka ima i učešće u kapitalu u Euroaxis banci a.d. Moskva, koje prelazi 10% kapitala tog pravnog lica (78.386,5 miliona dinara), za koje je u celini izvršena ispravka vrednosti na teret rashoda.

6.2. Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PIFIKAP)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis	Opis	Opis
1.	Emitent	Komercijalna banka a.d. Beograd	Komercijalna banka a.d. Beograd	Komercijalna banka a.d. Banja Luka
2.	Tretman u skladu s propisima			
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	-	-	-
2.3.	Tip instrumenta	Obične akcije	Nekumulativne preferencijalne akcije	Obične akcije
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatnog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	39.661.040	373.510	63
4.	Nominalna vrednost instrumenta	Ukupno je izdato 16.817.956 komada običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.	Ukupno je izdato 373.510 komada nekumulativnih preferencijalnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.	Ukupno je izdato 1 komad običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 BAM.
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Akcijski kapital	Akcijski kapital
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	6. maj 1992. godine	6. maj 1992. godine	15. septembar 2006. godine
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne	Ne	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-	-
8.2.	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
9.	Kuponi/dividende	-	-	-
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	Ne	Ne	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni	Nekumulativni	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-	-
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	-
11.	Mogućnost otpisa	Ne	Ne	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	-	-	-
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	-	-	-
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	-	-	-
11.4.	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Nekumulativne preferencijalne akcije	Subordinirani dug	-

6.3. Prilog 3 – Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)

6.3.1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Konsolidovani bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Konsolidovani bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.919.102	61.919.102
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	247.862	242.920
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	139.808.210	139.808.210
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	368.999	368.999
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	43.216.681	43.216.681
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	166.401.008	166.401.008
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.XII	Investicije u zavisna društva	-	121.681
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	394.546	394.546
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.251.187	6.251.137
A.XV	Investicione nekretnine	2.608.051	2.608.051
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	7.283	7.283
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	-
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	349.523	349.523
A.XIX	Ostala sredstva	7.255.156	7.253.828
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	428.827.608	428.942.969
R	PASIVA		
RO	OBAVEZE		
RO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-
RO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
RO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
RO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj	9.822.519	9.967.874
RO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	345.135.959	345.135.959
RO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
RO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	-
RO.VIII	Subordinirane obaveze	6.178.390	6.178.390
RO.IX	Rezervisanja	2.021.507	2.020.709
RO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
RO.XI	Tekuće poreske obaveze	9.027	8.289
RO.XII	Odložene poreske obaveze	53.457	53.457
RO.XIII	Ostale obaveze	6.314.329	6.312.911
RO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	369.535.188	369.677.589
	KAPITAL		
RO.XV	Akcijski kapital	40.034.550	40.034.550
RO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
RO.XVII	Dobitak	545.985	500.476
RO.XVIII	Gubitak	7.048.674	7.030.264
RO.XIX	Rezerve	25.760.493	25.760.552
RO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
RO.XXI	Učešća bez prava kontrole	66	66
RO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	59.292.420	59.265.380
RO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	-	-
RO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	428.827.608	428.942.969
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	551.970.348	551.970.348
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	551.970.348	551.970.348

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd za 2016. godinu

6.3.2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2016. godina

Oznaka	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.919.102	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	242.920	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	139.808.210	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	368.999	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	43.216.681	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	166.401.008	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.XII	Investicije u zavisna društva	121.681	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	121.681	k
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	394.546	ž
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.251.137	
A.XV	Investicione nekretnine	2.608.051	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	7.283	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	349.523	
A.XIX	Ostala sredstva	7.253.828	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	428.942.969	
R	PASIVA		
RO	OBAVEZE		
RO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	
RO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
RO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
RO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	9.967.874	
RO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	345.135.959	
RO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
RO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	
RO.VIII	Subordinirane obaveze	6.178.390	
	<i>Od čega bruto iznos subordiniranih obaveza</i>	6.173.615	l
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	-	
RO.IX	Rezervisanja	2.020.709	
RO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
RO.XI	Tekuće poreske obaveze	8.289	
RO.XII	Odložene poreske obaveze	53.457	
RO.XIII	Ostale obaveze	6.312.911	
RO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	369.677.589	
	KAPITAL		
RO.XV	Akcijski kapital	40.034.550	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	17.191.466	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	22.843.084	b
RO.XVI	Sopstvene akcije	-	
RO.XVII	Dobitak	500.476	
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>	474.278	
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	26.198	
RO.XVIII	Gubitak	7.030.264	
	<i>Od čega gubici z prethodnih godina</i>	616.421	d
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	6.413.844	e
RO.XIX	Rezerve	25.760.552	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	19.320.507	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	67.906	i
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	1.927.596	d
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	4.425.745	j
RO.XX	Nerealizovani gubici	-	
RO.XXI	Učešća bez prava kontrole	66	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	66	g
RO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) ≥ 0	59.265.380	
RO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) < 0	-	
RO.XXIV	UKUPNO PASIVA - (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0414 + 0421 - 0422)	428.942.969	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	551.970.348	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u založnu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	357.233	z
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	551.970.348	

6.3.3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2016. godina

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu sa referencama iz 2. koraka
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	47.588.844	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	61.282.720	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466	a
1.2.	Emisiona premija	22.843.084	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	19.320.507	v
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	-	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	66	g
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	1.927.596	d
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	13.693.876	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	616.421	đ
2.2.	Gubitak tekuće godine	6.413.844	e
2.3.	Nematerijalna ulaganja	394.546	ž
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233	z
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	5.911.833	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	67.906	i
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	-	
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	-	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.843.927	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	-	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.425.745	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.425.745	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	-	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	-	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	4.425.745	j
1.4.	Hibridni instrumenti	-	
1.5.	Subordinirane obaveze	-	
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0	
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	-	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	-	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	-	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	-	
III	UKUPAN KAPITAL	51.892.908	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	52.014.589	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	121.681	
	<i>Od čega umanjene osnovnog kapitala</i>	60.841	
	<i>Od čega umanjene dopunskog kapitala</i>	60.841	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	121.681	k
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	-	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	-	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	-	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	-	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima	-	
IV	NAPOMENE		
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	-	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	-	
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>	-	
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>	-	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	-	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.173.615	l

6.3.4. Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	51.892.908		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	47.528.003		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.364.905		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	23.815.629		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	20.708.402	20.708.402	-
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	172.570.019		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	9.000.224		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne	2.342.908		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.350		
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-		
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-		
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	7.807.902		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	79.627.442		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	32.511.600		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	26.842.000		
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	2.801.443		
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-		
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-		
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-		
1.1.14.	Ostale izloženosti	11.546.150		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-		
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-		
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-		
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene	-		
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-		
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-		
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-		
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-		
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-		
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno	-		
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-		
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-		
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-		
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	326.456	326.456	-
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	326.456	326.456	-
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od	-	-	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od	116.602	116.602	-
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	209.854	209.854	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2.780.771	2.780.771	-
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa	-	-	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom	2.780.771	2.780.771	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog	-	-	-
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	23.815.629	23.815.629	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	26,15%		